

Week 1

De banden van het juk losmaken

Ik wist dat God me kon bevrijden van mijn onzekerheid, maar ik had dat juk mijn hele leven al meegedragen. Ik begreep dat God aan de gang wilde gaan met die onzekerheid in mijn leven, daarom vroeg ik Hem om mijn bevende hand vast te pakken en samen met mij naar de overkant te lopen, naar vrijheid. En dat deed Hij. Het is een cliché, maar het is echt waar: ik voelde me een heel ander mens. Ik zie dingen nu zo anders. Vroeger hield ik mezelf gevangen in leugens over mijn onzekerheid; de wereld van waarheid buiten die gevangenismuren is ongelooflijk!

Week 1 De banden van het juk losmaken

Dag 1 De regering van Uzzia



DE PAREL VOOR VANDAAG

Maar toen Uzzia het toppunt van zijn macht had bereikt, werd hij hoogmoedig, en dat leidde tot zijn ondergang.

2 Kronieken 26:16

Welkom bij *Leven in vrijheid*. De thema's zijn gebaseerd op Jesaja. Geen enkel ander boek heeft meer te zeggen over gebondenheid en vrijheid. In de tweede en derde week zullen we gaan kijken naar vijf belangrijke weldaden die onze relatie met God ons biedt, en naar vijf hindernissen die ons beletten die weldaden te ontvangen.

Vaak zien we onszelf het beste wanneer we anderen als voorbeeld hebben. Daarom zullen we er deze week een begin mee maken om de koningen die regeerden tijdens het optreden van Jesaja te leren kennen. Soms herkennen we iets van onszelf in hen. Ook de geweldige thema's uit dit profetische boek zullen we beter gaan begrijpen wanneer we die zien in het licht van die tijd. We zullen elke dag gaan kijken naar een koning die in de tijd van Jesaja over Juda regeerde. We zullen belangrijke dingen gaan begrijpen over hoe het er geestelijk voor stond met Gods volk, en ook ontdekken waarom hun keuzes gevangenschap onvermijdelijk maakten.

In Jesaja 1:1 worden de vier koningen genoemd die tijdens het leven van Jesaja over Juda regeerden. Zoek hun namen hieronder op en geef de volgorde van hun regering aan met 1, 2, 3 en 4.

..... Hizkia David Josia Uzzia
..... Achaz Jotam Saul Achab

Laten we een paar feiten over Jesaja nagaan voordat we de eerste koning bestuderen. Jesaja was in deze periode van de geschiedenis Gods belangrijkste woordvoerder voor het volk van Juda. Jesaja trad in en rond Jeruzalem op als profeet toen Israël een verdeeld koninkrijk was. Na de dood van koning Salomo in 931 voor Christus werd het koninkrijk Israël, dat eerst één rijk was, verdeeld in het noorden en het zuiden. Het zuidelijke rijk kreeg de naam Juda. Het noordelijke rijk bleef Israël genoemd worden.

Jesaja werkte voornamelijk in het zuidelijke rijk Juda, de streek waar de heilige stad Jeruzalem lag. De profeten Hosea en Micha waren zijn tijdgenoten. De naam Jesaja betekent 'de HEER redt' en het woord 'redding' komt 26 keer in het boek voor in de NBV. Dat is meer dan twee keer zo veel als in alle andere boeken van het Oude Testament bij elkaar. De profeet Jesaja was getrouwd. Je zult de titel die hij zijn vrouw gaf in Jesaja 8:3 vast leuk vinden.

Hoe noemde Jesaja zijn vrouw?

Probeer je eens in te denken dat het echtpaar wordt voorgesteld als de profeet Jesaja en zijn geliefde vrouw, de profetes. Dat maakt Jesaja meteen sympathiek, vind je ook niet? De profetes en hij hadden twee zonen: Sear-Jasub en Maher-shalal-hash-baz. Ik zou ze de koosnamen Jas en Has gegeven hebben, maar ik betwijfel of Jesaja dat deed, daarvoor was de tijd waarin hij leefde te ernstig. Iemand zei eens tegen me, nadat ik ergens had gesproken: 'Ik heb jou eerder gehoord. Vroeger was je grappiger.' Ik lachte en antwoordde: 'Vroeger was het leven grappiger.' Dat was bij Jesaja ongetwijfeld ook het geval. Als Gods oordeel komt, valt er niets te lachen.

Het is duidelijk dat Jesaja goed onderwijs heeft gehad. Waarschijnlijk is hij in Jeruzalem geboren, in een familie die verwant was aan het koningshuis van Juda. God gaf hem de inspiratie voor het langste bijbelboek dat door één auteur geschreven is. De bediening van Jesaja omspande een tijdvak van ongeveer veertig jaren, van 740 voor Christus tot in elk geval 701 voor Christus. Wanneer we de regering van elke koning gaan bestuderen, bedenk dan dat het volk geestelijk al gebonden was voordat de profetieën over een fysieke ballingschap in vervulling gingen. Wanneer je deze week de bijbelstudie doet, let er dan op welke weldaden God aan zijn volk wilde geven, en wat die weldaden in de weg stond.

Het was niet toevallig dat Jesaja vlak na de dood van koning Uzzia tot zijn taak geroepen werd. Om Jesaja goed te begrijpen, zullen we onze geschiedenisles

'God heeft me ertoe bewogen een echt nederige houding aan te nemen.'

beginnen door in het kort de regering van Uzzia te bestuderen. Lees alsjeblieft 2 Kronieken 26:1-15 en beantwoord daarna de volgende vragen.

De naam Uzzia betekent: 'de HEER is mijn kracht'. Op welke manieren wordt de betekenis van die naam tijdens Uzzia's regering duidelijk in dit gedeelte?

.....
.....
.....



Beschrijf waarom Uzzia een held geweest kan zijn voor een jongen als Jesaja.

.....
.....
.....

Heb je gelezen dat Uzzia al koning werd toen hij nog maar 16 jaar was? Tijdens zijn regering genoot het zuidelijke rijk grote voorspoed en bescherming. Hoewel zijn vader Amasja zo dwaas was geweest om de stad Jeruzalem te verzwakken (2 Kron. 25:18-23), nam Uzzia zijn taak ernstig op; hij heeft de stad versterkt en een leger op de been gebracht om haar te verdedigen.

De ouders en grootouders van Jesaja moeten hem vaak verteld hebben hoe kritiek de situatie geweest was tijdens de regering van Amasja. Ze hebben vast geroemd over de dappere daden van koning Uzzia die uitredding bood, en de verdedigingsmuren van Jeruzalem weer versterkte.

Het zuidelijke rijk leek ongetwijfeld veilig en bijna onoverwinnelijk. Lees nu 2 Kronieken 26:16-23 en beantwoord dan de volgende vraag:

Welke grote zonde bleek de ondergang van Uzzia te worden (vers 16)?

.....
.....
.....

Hoe blijkt indirect uit 2 Kronieken 26:5 en 15 dat Uzzia heeft toegelaten dat er iets tussen God en hem kwam in te staan, bijvoorbeeld een zwak gebedsleven?

.....
.....

Uzzia had meer macht dan wie ook in het zuidelijke rijk. De enige autoriteit die hem niet was toebedeeld, was de autoriteit die de priesters van God hadden; zij mochten dienstdoen in de tempel.

Beschrijf waarom je denkt dat Uzzia autoriteit op zich nam die hem verboden

was, en waarom het zo veel moed vergde van de priesters om de confrontatie met hem aan te gaan.

.....

.....

.....

.....

.....

Beeld je dat voorval eens in. We weten niet wat Uzzia bewoog om opeens zo'n gewijde taak te willen uitvoeren, maar we mogen er gerust van uitgaan dat hij beter wist. In vers 5 staat dat Zecharja 'hem had geleerd in ontzag te leven voor God'. We kunnen er ook van uitgaan dat hij meer door macht werd gemotiveerd dan door een verlangen naar offerdienst.

Hoe dan ook, Uzzia stond op van zijn troon en ging de paleisdeuren uit. Hij liep de stad door, de tempelmuren binnen, de voorhof over. Omstanders keken toe en begonnen te fluisteren. Hij heeft waarschijnlijk tempelgerei gepakt om kolen te nemen van het reukofferaltaar, en liep toen heel arrogant naar het heiligdom. Tegen die tijd had hij de volledige aandacht van 81 stomverbaasde priesters, die de moed vatten achter hem aan te lopen om de confrontatie aan te gaan. Zij waren niet uit op eigen macht maar op ontzag voor Degene die hen aangesteld had. Uzzia had de priesters niet beledigd, hij had God beledigd.

Denk na over de reactie van Uzzia toen hij door de hogepriester werd tegengehouden. Hoe weet je dat het meer was dan alleen maar een inschattingsfout?

- Zijn hoogmoed leidde tot zijn ondergang.
- Hij was ongehoorzaam aan de Heer.
- Hij werd woedend toen hij terechtgewezen werd.
- Alle bovenvermelde antwoorden.

Soms moet ik glimlachen wanneer de Bijbel iets heel droogjes vermeldt. Lees 2 Kronieken 26:20 nog een keer. Prachtig zoals er staat: 'Hij maakte zelf ook haast.' Dat was ongetwijfeld het geval. Ik vraag me af of hij een glimp van zichzelf opving in het glanzende wasbekken toen hij terugliep.

De rest van het verhaal is bepaald niet grappig. Het zal ons vast goeddoen om even ernstig stil te staan bij 2 Kronieken 26:21-23.



Beschrijf aan de hand van alles wat je uit het voorbeeld van Uzzia hebt geleerd waarom God volgens jou trots en hoogmoed zo verafschuwt (Spreeken 8:13).

.....
.....
.....

Dat God trots verafschuwt, betekent niet dat Hij wil dat jij laatdunkend over jezelf bent. Dat is zelfs een verkapte vorm van trots. God verafschuwt trots omdat het Hem van de troon haalt en onszelf in het middelpunt zet. Ik denk dat Gods afschuw van trots een uitdrukking is van zijn liefde. Trots doet Hem tekort, maar het vernietigt ons.

Uzzia was een goede man geweest. Een uitstekende koning. Een geweldige beschermheer. Een dappere strijder. Een ondernemende man met een grote visie (vers 15). Maar toen zijn leven voorbij was en zijn lichaam in het graf lag, zeiden mensen alleen maar: 'Hij leed aan huidvraat.' Wat menselijk; ook wij hebben de neiging trots te worden wanneer we gezegend worden met succes, en we hebben de neiging iemands hele leven te beoordelen op een korte tijd waarin iemand faalde. Trots kan ertoe leiden dat je gevangengenomen en weggevoerd wordt (Jer. 13:15-17). Het leidde duidelijk tot een tastbare gevangenschap in het leven van Uzzia.

Laten we voor we afsluiten even stilstaan bij een heel reële kwestie in onze christelijke levenswandel. God wil ons heel graag laten slagen in wat we ondernemen. Ik bedoel dit niet wat betreft financiële voorspoed. Ik denk alleen maar aan het feit dat Hij ons overwinning en zegen wil geven in wat we doen. Waarschijnlijk vindt Hij het even erg om ons ootmoedig te maken als dat wij het erg vinden wanneer we verootmoedigd worden. Maar trots is zo vernietigend voor een gelovige dat God vaak geen andere keus heeft.

Beschrijf hoe iemand volgens jou de verleiding van trots kan weerstaan wanneer hij of zij succes ervaart. Sluit af door het voorbeeld dat we vandaag hebben gezien in gebed te brengen.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dag 2 De regering van Jotam en de roeping van Jesaja



DE PAREL VOOR VANDAAG

In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Heer, gezeten op een hoogverheven troon. De zoom van zijn mantel vulde de hele tempel.

Jesaja 6:1

Heb je erop gelet wat de titel van deze week is? We zijn er deze week op gericht om de banden van het juk los te maken. Gods volk ging gebukt onder het juk van ballingschap, zoals dat door de profeet Jesaja voorspeld was. We hebben met dit gedeelte twee doelen: (1) de thema's in het boek Jesaja beter begrijpen, en (2) meer leren over ballingschap of gevangenschap en vrijheid aan de hand van de tegenspoed en voorspoed van het volk van God.

We willen deze doelen bereiken door goed te kijken naar elke koning die tijdens het leven en werk van Jesaja regeerde. Gisteren lasen we over het tragische levenseinde van koning Uzzia. De trots die hem diep vanbinnen in zijn greep kreeg, leidde ertoe dat hij in het openbaar tegengehouden werd, en na een heel voorspoedige regeringsperiode moest hij tot zijn dood in afzondering leven. Vergeet niet dat Uzzia 52 jaren in Jeruzalem had geregeerd, dus hij was de enige koning die Jesaja gekend had. Uzzia moet veel indruk op Jesaja gemaakt hebben. Om de tweede koning die het werk van Jesaja beïnvloed heeft te leren kennen, is er wat overlapping tussen het bijbelgedeelte van gisteren en dat van vandaag. Lees alsjeblieft 2 Kronieken 26:21-27:9. Beantwoord daarna de volgende vragen:



In welk opzicht leek Jotam op zijn vader, en in welk opzicht was hij anders?
Overeenkomst:

.....

Verschil:

.....

In vers 6 staat: 'Jotam kon de macht stevig in handen houden, want zijn hele leven was gericht op de HEER, zijn God.' Beschrijf waarom Jotam volgens jou niet aan trots ten onder is gegaan, in tegenstelling tot zijn vader.

.....

.....

Hoewel het heel verstandig is om te leren van de fouten van andere mensen, gaat dat ons niet altijd gemakkelijk af. Vooral wanneer dat voorbeeld een ouder is!

Wat was de geestelijke conditie van het volk tijdens de regering van Jotam?

- verdorven
- eerbiedig
- vol ontzag
- vol berouw

We staan vooral stil bij twee gebeurtenissen uit de regering van Jotam: de roeping van Jesaja en de verfoeilijke praktijken van het volk. Lees Jesaja 6:1-8 aandachtig hardop door. We willen goed kijken naar de roeping van Jesaja om te zien wat we kunnen leren over de koningen die tijdens het leven van Jesaja aan de macht waren. Houd dat in je achterhoofd als je de volgende antwoorden invult:

Als je aan de hand van het visioen van Jesaja God met maar één woord zou omschrijven, welk woord zou dat zijn?

.....

Toen Jesaja God zag, werd hij zich opeens bewust van een bepaalde zonde; welke?

- afgoderij
- overspel
- trots
- onreine lippen
- onreine gedachten

Het visioen moet overweldigend zijn geweest; toch gaf Jesaja meteen gehoor aan de roeping. Schrijf op waarom hij dat deed.

.....

Jesaja groeide op tijdens de regering van de machtige koning Uzzia en als jongetje heeft hij ongetwijfeld erg tegen hem opgezien. Stel je de toekomstige profeet voor als jongen die zich met zijn vriendjes een weg baande door de menigte die op het marktplein bijeengekomen was toen koning Uzzia in triomftocht met pracht en praal terugkwam nadat hij de muren van Gat neergehaald had. Stel je de opwinding voor in die kleine huizen in Jeruzalem toen de wachter op de muur aankondigde dat de ambassadeur van Ammon schatting kwam brengen aan koning Uzzia. Wanneer de jongens oorlogje speelden, hadden ze vast ruzie over wie koning Uzzia mocht zijn. Nu ging die koning zomaar dood en had Jesaja geen held meer. Precies op de goede tijd. 'In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Heer.'

Ik wil niet onderschatten dat er pijn en ontgoocheling is wanneer je een belangrijk idool kwijtraakt. Dan kan het lijken alsof alles op zijn grondvesten staat te schudden. Als we erg trouw waren aan het oude, kunnen we vijandig zijn tegenover het nieuwe.

Ben jij ooit een idoolfiguur kwijtgeraakt?

- ja
 nee

Zo ja, wie was dat en waarom was hij of zij je held?

Wat moet het erg zijn geweest toen Oswald Chambers, een grootheid die bezielende preken hield, overleed. De volgende woorden betekenen heel veel voor me, ik ken ze bijna uit mijn hoofd. Lees ze en mediteer erover.

De geschiedenis van ons leven met God is vaak die van het sterven van onze helden. Telkens weer moet God onze vrienden van ons wegnemen, opdat Hij hun plaats kan innemen, en bij zulke gelegenheden worden wij zwak en moedeloos. Denk eens aan jezelf – toen hij of zij stierf, die voor mij alles betekende, wat God was, gaf ik toen alles op? Werd ik toen ziek? Werd ik toen ontmoedigd? Of deed ik als Jesaja en zag ik de Heer?

Het moet zijn: in de eerste plaats God, in de tweede plaats God, in de

derde plaats God, totdat Hij mij steeds voor ogen staat en niemand anders meetelt. 'Zoals u is er geen, er bestaat geen andere god dan u' (2 Sam. 7:22). Blijf de prijs betalen. Laat God zien dat je bereid bent te leven in overeenstemming met wat God jou liet zien.¹

Oswald Chambers wilde hiermee niet zeggen dat mensen die God toegewijd zijn niet om anderen geven. We moeten elkaar liefhebben, elkaars lasten dragen, en elkaar als lichaam van Christus bewust aanmoedigen. We moeten de verlorenen zoeken en de verdrukten helpen.

Wat denk je dat Chambers bedoelde toen hij schreef: 'Totdat Hij mij steeds voor ogen staat en niemand anders meetelt'?

.....

.....

.....

Ik denk dat Jesaja koning Uzzia verafgoodde. Wanneer hij aan een troon dacht, zag hij vast Uzzia daarop zitten, niet de Koning over de hele schepping. Jesaja en de meeste van zijn volksgenoten zagen koning Uzzia niet als alleen maar een instrument in de machtige hand van God. Ze zagen een machtig man die God hoogstens gebruikte als instrument om overwinning te behalen.

Ik kijk graag naar sportfinales. Het is opwindend wanneer een team of sportfiguur uitgeroepen wordt tot de allerbeste. Na de wedstrijd kijk ik altijd naar de interviews en ik ervaar voldoening wanneer de winnaars God danken voor hun overwinning. Toch moet ik toegeven dat ik de volgende dag de krant niet pak om over God te lezen. Het gaat om de finalist. Zelfs wanneer het sportdool God dankt, krijgt God toch niet de gouden plak. Het sportteam laat de ereplaats op het podium niet open voor God. Ze vermelden niet vol trots alles wat God gedaan heeft. En dat verwachten we ook niet. Wat ik hiermee wil zeggen: de sportfiguren worden helden. Hoogstens zegt een enkeling dat God hem geholpen heeft om zijn topprestatie te behalen. Ik denk dat dit ook opging voor koning Uzzia. Hij heeft God waarschijnlijk vooraf gevraagd om kracht en overwinning en hij heeft God waarschijnlijk gedankt wanneer Hij uitkomst gaf, maar de koning deed niets om zijn heldenstatus tegen te gaan. Uiteindelijk geloofde hij in zijn eigen succes. Een grote vergissing.

Ik zie in dit voorbeeld een belangrijke les. We kunnen God danken wanneer wij een geweldige triomf behalen, of we kunnen mensen wijzen op God die alles regeert en de eindoverwinning geeft; daar zit een enorm verschil tussen. Mensen zoeken voorbeeldfiguren naar wie ze kunnen opzien. We doen er verstandig

Mensen zoeken
voorbeeldfiguren
naar wie ze
kunnen opzien.
We doen er
verstandig aan
niet zo'n figuur
te worden.

aan niet zo'n figuur te worden.

Uzzia heeft er onbedoeld voor gezorgd dat het voor de arme Jotam onmogelijk was om aan de verwachtingen van heel veel mensen te voldoen. Ik denk dat Jesaja een van die mensen was.

In Jesaja 6:1 staat niet: 'In het jaar dat Jotam koning werd, zag ik de Heer.' Jesaja's ogen werden geopend voor het koningschap van God, maar dat gebeurde niet doordat er een nieuwe koning kwam, maar doordat er een oude koning verdween. We zien vaak pas hoe groot God is wanneer het oude waar we ons op blindstaarden uit ons gezichtsveld verdwenen is. Helaas helpt zelfs dat soms niet. Evenals de mensen in de tijd van Jesaja kunnen we goed kijken, maar het toch niet inzien.



Was er in jouw leven een tijd waarop je God toeliet om je aandacht van iemand anders naar Hemzelf te richten? Beschrijf wat de omstandigheden waren.

.....

.....

.....

.....

Laten we nu kijken naar wat Jesaja zag toen God hem riep. Gods heerlijke licht scheen niet alleen in zijn troonzaal, maar viel ook op de vleeselijke man die voor Hem stond. Hoe meer Jesaja van God zag, hoe beter hij zichzelf zag. 'Wee mij, want ik verga!' (vers 5, Herziene Statenvertaling; HSV) 'Ik ga ten onder' (NBG-vertaling 1951; NBG '51). Het woord 'vergaan' of 'ten onder gaan' betekent in het Hebreeuws: vernietigd worden, aan een gewelddadig einde komen. Hij had net gehoord dat de engelen elkaar toeriepen: 'Heilig, heilig, heilig is de HEER van de hemelse machten.' Als de deurposten en drempels schudden wanneer de engelen spraken, wat zou er dan wel niet gebeuren wanneer hij zijn onreine lippen opende om te spreken? Hij dacht dat hij zo goed als dood was. Het enige wat hij kon doen, was zijn zonden belijden.

Dit was een geweldig ogenblik voor Jesaja. Geen enkele andere reactie zou gepast zijn. Om met onreine lippen mee te doen in de lofzang op Gods heiligheid zou even ondenkbaar zijn als dat koning Uzzia reukwerk offerde in de tempel. Jesaja was waarschijnlijk even verdorven in zijn gedachten, woorden en daden als de volksgenoten tussen wie hij woonde. Om iets duidelijk te maken, roept God vaak het onaanzienlijke. Ik denk niet dat God Jesaja riep omdat hij een man met karakter was, zoals Noach. Ik vermoed dat Hij Jesaja riep omdat hij even zondig was als alle anderen. Wie zou in een betere positie zijn om te spre-

ken over de zonden van het volk dan degene die zelf ook gezondigd heeft en zich tot God bekeerd heeft?

Lees 2 Kronieken 27:2 nog eens door. In dit vers wordt het geestelijk gehalte gemeten van de volksgenoten van Jesaja. Er viel weinig te meten. Hun leider Jotam deed wat goed was in de ogen van de Heer. Toch volhardde het volk in zijn verdorven praktijken. Waarom? Waarschijnlijk vanwege dit kleine beetje informatie dat in 2 Koningen 15:32-35 vermeld staat.

Wat heeft Jotam niet gedaan?

- de offerplaatsen verwijderd
- de tempel hersteld
- Jeruzalem versterkt

*'God heeft me
hoger getild.'*

De offerplaatsen waren verhoogde plaatsen op heuveltoppen die gewijd waren aan afgoderij.²

Vreselijk, hè? Het is bijna onverdraaglijk om te denken dat het volk van God gewijde plaatsen bouwde voor andere goden, toch deden ze dat telkens weer. God heeft zijn volk keer op keer gewaarschuwd dat ze niet de praktijken van de Kanaänitische heidenen moesten overnemen. God zei tegen zijn volk dat Hij zijn eer niet zou delen met andere goden; dat zulke praktijken ertoe zouden leiden dat ze gevangengenomen zouden worden en in ballingschap weggevoerd. Jotam was trouw in het zoeken van God en hij wandelde voor Gods aangezicht, maar hij weigerde om respect af te dwingen voor de enige God. Jotam was de baas. Hij had de offerplaatsen kunnen vernietigen, maar blijkbaar had hij meer ontzag voor het volk dan voor God. Jotam overwon natiën, maar hij weigerde leiding te geven aan zijn eigen volk. Hij koos ervoor om een vreselijke zonde door de vingers te zien.

Dan is het toch geen wonder dat God een man genaamd Jesaja uit dat volk riep. Hij was een van hen, maar net iets beter. Hij had goed onderwijs genoten. Hij kwam voor zijn mening uit. Hij was waarschijnlijk vermogend. Net als wij allemaal had Jesaja waarschijnlijk de neiging om zich net zo te gedragen als de mensen om hem heen. Toen op een dag 'zag ik de Heer, gezeten op een hoogverheven troon'.

Dat is de enige manier waarop we de Heer echt kunnen zien. Hij kan niet minder zijn dan wie Hij is. Op die dag reinigde God de lippen van Jesaja, waarop hij een paar van de mooiste zinnen uitte die ooit in een boekrol opgetekend zijn. Want het is waar, waar het veranderde hart vol van is, loopt de mond heerlijk van over. Laten wij uit vrije wil elke Uzzia en elke Jotam in ons leven van hun troon halen en hen op de plek zetten die hun toekomst. Pas dan zijn we vrij om

